

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18149

Θέμα 365^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 710-729**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅρας παρὰ ρείθροισι χειμάρροις ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἶ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
πρόσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
φῦναι τιν' ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
- ΧΟ. Ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἶ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725
- ΚΡ. Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
φρονεῖν ὑπ' ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
- ΑΙ. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, ... μετάστασιν δίδου.****(Μονάδες 30)**

Αλλά δεν είναι καθόλου ντροπή για έναν άνδρα (για έναν άνθρωπο) να μαθαίνει πολλά, ακόμη κι αν κάποιος είναι σοφός, και επίσης να μην παρατραβάει το σκοινί. Βλέπεις πώς διασώζουν τα κλαδιά τους όσα (από τα) δέντρα υποχωρούν κοντά στο ορμητικό ρεύμα, πώς όμως καταστρέφονται σύρριζα αυτά που αντιστέκονται (Βλέπεις πως όσα από τα δέντρα λυγίζουν στην άκρη των χειμάρρων, αυτά σώζουν τα κλαδιά τους, όσα όμως αντιστέκονται, αυτά χάνονται σύρριζα). Επίσης, όποιος τεντώνει πολύ τα πανιά του πλοίου, ώστε να είναι σταθερά, και δεν τα χαλαρώνει καθόλου στον άνεμο, (αυτός) αφού αναποδογυρίσει το πλοίο, από εκεί και πέρα ταξιδεύει με ανεστραμμένο το κατάστρωμα (του πλοίου). Μα δώσε τόπο στην οργή και άλλαξε γνώμη.

2. Να σημειώσετε με Χ στο οικείο τετραγωνάκι τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Τι ήταν το σατυρικό δράμα;

i	ύμνος προς τιμήν του Διονύσου	
ii	δράμα που σατίριζε πολιτικά πρόσωπα της επικαιρότητας	
iii	ευχάριστο λαϊκό θέαμα που διατηρούσε τα εξωτερικά γνωρίσματα της τραγωδίας	

β) Ποιο ήταν το έργο των ραβδούχων;

I	έπαιρναν μέρος στην παράσταση ως βωβά πρόσωπα	
ii	τηρούσαν την τάξη στο θέατρο	
iii	οργάνωναν τον προαγώνα	

γ) Τι ήταν οι κόθορνοι;

i	υψηλά υποδήματα που φορούσαν οι ηθοποιοί	
ii	θέσεις όπου κάθονταν οι επίσημοι	
iii	μηχανικά μέσα του αρχαίου θεάτρου	

δ) Τι ήταν ο κομμός;

i	ένα από τα κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας	
ii	το πρώτο στάσιμο	
iii	λυρικό τμήμα της τραγωδίας με θρηνητικό χαρακτήρα	

ε) Τι ήταν η *ορχήστρα*;

i	ομάδα μουσικών οργάνων απαραίτητων για την αρχαία παράσταση	
ii	το άσμα εισόδου του Χορού	
iii	κυκλικός ή ημικυκλικός χώρος στον οποίο <i>ἄρχεῖτο</i> ο Χορός	

(Μονάδες 10)

- α) iii
- β) ii
- γ) i
- δ) iii
- ε) iii

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πολλά</i>	α) <i>ἀπόφημι</i>
2. <i>ἀπόλλυμαι</i>	β) <i>ὄργη</i>
3. <i>θυμός</i>	γ) <i>ἄδικον</i>
4. <i>φημί</i>	δ) <i>λογισμός</i>
5. <i>δίκαιον</i>	ε) <i>λέγω</i>
	στ) <i>ὀλίγα</i>
	ζ) <i>ἐκσώζομαι</i>

(Μονάδες 5)

- 1. στ)
- 2. ζ)
- 3. δ)
- 4. α)
- 5. γ)

Περισσεύουν τα β) και ε).

β) οφθαλμός, διάσωση, ὀλεθρος, ευγνώμων, ροπή: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

οφθαλμός → όρᾱς
διάσωση → ἐκσῶζεται
όλεθρος → ἀπόλλυται
ευγνώμων → γνώμη
ροπή → ῥέπειν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος